

УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ "ЗЕМЕДЕЛИЕ"
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ: (П)
(Д-Р ГЕОРГИ ТАХОВ)

(Дата на утвърждаване: 12.03.2025 г.)
Протокол № 239/10.03.2025г.

УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СХЕМА НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

„ПОМОЩ ЗА УЧАСТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ СТОПАНИ В СХЕМА ЗА КАЧЕСТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА СЕМЕНА И ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ“

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ

1. Правно основание

1.1. Чл. 20, параграф. 1, буква „б“, параграф 2, буква „б“ и параграфи 2, 4, 6, 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Регламент (ЕС) 2022/2472);

1.2. Чл. 12, ал. 1, т. 2 и т. 5 и ал. 2 т. 1. буква „а“ от Закона за подпомагане на земеделските производители.

1.3. Решение на Управителен съвет на ДФ „Земеделие“, Протокол № 239 от 10.03.2025 г .

Помощта се предоставя за разходи по задължителни мерки за контрол във връзка със Схема за качество за производство на качествени семена и посадъчен материал, одобрена от заместник-министър на земеделието и храните на 13.02.2015 г.

2. Цел на помощта

Целта на помощта е насърчаване на производството и използването на сертифицирани (качествени) семена за зърнени, фуражни, маслодайни култури, картофи, тютюн, памук, сертифициран и САС посадъчен материал от овощни култури, сертифициран и стандартен лозов посадъчен материал и сертифицирани и стандартни семена от зеленчукови култури.

3. Ползватели

3.1. Помощта се предоставя на микро-, малки и средни предприятия в растениевъдството, получили разрешение за производство на посевен и посадъчен материал по реда на чл. 28 на Закона за посевния и посадъчния материал (ЗППМ), чрез предоставяне на субсидирани услуги от Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС) и от лицата по чл. 6, чл.7 и чл. 31, ал. 5 от ЗППМ, действащи от името и под контрола на ИАСАС¹.

3.2. Лицата по чл.6, чл.7 и чл. 31, ал.5 от ЗППМ сключват договор с ИАСАС за реда и начина за предоставяне на субсидирани услуги по „Схемата за качество за производство на качествени семена и посадъчен материал“ към земеделските стопани и за администриране на документите към ДФ „Земеделие“ по т.10 от настоящите указания.

3.3. Земеделските стопани трябва да отговарят на следните условия:

- Да са регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани;

- да отговарят на определението и условията за микро-, малки и средни предприятия от Приложение I от Регламент (ЕС) 2022/2472;

¹ Съгласно чл.20, параграф 1, буква „б“ и параграф 2, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2022/2472

- да не са предприятия в затруднено положение² по смисъла на член 2, точка 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията.

4. Форма на помощта

Помощта се предоставя за една календарна година, за разходите по следните мерки за контрол във връзка със Схеми за качество за производство на семена и посадъчен материал, извършвани от ИАСАС и лицата, действащи от името и под контрола на ИАСАС, както следва:

На ИАСАС за:

- 4.1. Полска инспекция на семепроизводни посеви и маточни насаждения;
- 4.2. Издаване на етикети;
- 4.3. Вземане на проби от партии семена, предназначени за сертифициране;
- 4.4. Лабораторен анализ на проби семена по групи култури;
- 4.5. Извършване на последващ контрол на партии семена;
- 4.6. Окачествяване на сертифициран и САС овощен и сертифициран и стандартен лозов посадъчен материал.

На лицата от името и под контрола на ИАСАС за:

- 4.7. Полска инспекция на семепроизводни посеви, съгласно обхвата на разрешението по чл. 6 от ЗППМ;
- 4.8. Вземане на проби от партии семена, предназначени за сертифициране, съгласно обхвата на наредбите, издадени по чл. 29, ал. 6 от ЗППМ.
- 4.9. Лабораторен анализ на проби семена по групи култури, съгласно обхвата на разрешението по чл. 7 от ЗППМ.

Помощта се ограничава до 100% от реално извършените разходи за предоставяне на услугата, съгласно Тарифата за таксите, които се събират от ИАСАС по Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни и по Закона за посевния и посадъчния материал и ценоразписа на агенцията за следните култури:

- пшеница (мека и твърда);

² Дефиниция за „предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства:

- а) в случай на дружество с ограничена отговорност (което не е МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което е извършило своята първа търговска продажба преди най-много 7 години и което отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато неговият записан акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надхвърля половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество с ограничена отговорност“ се разбира по-специално видовете дружества, посочени в приложение I към Директива 2013/34/ЕС а понятието „акционерен капитал“ включва, когато е уместно, премии от акции;
- б) в случай на дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството (което не е МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което е извършило своята първа търговска продажба преди най-много 7 години и което отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато капиталът, вписан в баланса на дружеството, е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството“, се разбира по-специално типовете дружества, посочени в приложение II към Директива 2013/34/ЕС;
- в) когато предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на своето вътрешно право, за да бъде обект на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори;
- г) когато предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за реструктуриране и все още е обект на план за реструктуриране;
- д) когато предприятието не е МСП и през последните две години:
 - 1) съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5; и
 - 2) съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0;

- ечемик;
- царевица;
- слънчоглед;
- люцерна;
- соя;
- грах;
- фий;
- ориз;
- картофи;
- тютюн;
- домати;
- краставици;
- пипер;
- дини;
- пъпеш;
- памук;
- овощен посадъчен материал;
- лозов посадъчен материал.

Данъкът върху добавената стойност (ДДС) не е допустим за подпомагане, освен в случаите, когато не подлежи на възстановяване съгласно законодателството в областта на ДДС.

5. Срок на прилагане: от датата на получаване на окончателния номер на помощта в регистъра на държавните помощи на Европейската комисия, до 31.12.2029 г. (съгласно чл. 64 от Регламент (ЕС) 2022/2472), до изчерпване на финансовия ресурс.

6. Максимален интензитет на помощта: до 100 % от реално извършените разходи за извършвани от ИАСАС дейности, посочени в т. 4 от настоящия раздел.

Когато сумата на заявените средства надхвърля размера на определения годишен бюджет се определя коефициент на редукция, с който се преизчислява размера на помощта.

7. Бюджет:

7.1. Бюджетът на помощта за 2025 г. е в размер на **1 200 000 лева**.

7.2. Размерът на помощта за всяка година (годишен размер) се определя в годишния бюджет на ДФЗ и се предоставя след решение на Управителния съвет на ДФ „Земеделие” в рамките на максималния бюджет на помощта за периода на прилагане (2023-2029 г.) в размер на до 10 000 000 лева.

8. Документи за предоставяне на помощта

За предоставяне на помощта, земеделските стопани представят следните документи:

8.1. заявление³ по образец;

8.2. копие от регистрационна карта, удостоверяваща актуална регистрация за земеделски стопанин по Наредба 3 от 1999 г.;

8.3. декларация по образец, че предприятието не е в затруднено положение и е микро-, малко и средно предприятие.

³ При спазване изискването на чл. 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/2472, заявлението за помощ следва да съдържа поне следната информация:

- 1) наименованието и размера на предприятието;
- 2) описание на проекта или дейността, включително съответната начална и крайна дата;
- 3) местонахождението на проекта или дейността;
- 4) списък с допустимите разходи;
- 5) вида (безвъзмездна помощ, заем, гаранция, възстановяем аванс или друг вид) и размера на публичното финансиране, необходимо за проекта/дейността.

9. Механизъм на кандидатстване

9.1. Земеделският стопанин подава заявление и съответните съпътстващи документи по т. 8 на Раздел I от настоящите указания в Териториалните звена (ТЗ) на ИАСАС или в централния офис;

9.2. ТЗ изпращат в централния офис на ИАСАС документите по т. 8 на Раздел I и опис в електронен и хартиен вариант на заявителите;

9.3. ИАСАС обобщава описите от ТЗ и изготвя заявление към ДФЗ с искане за съответните средства за текущата календарна година и предоставя документите по т. 8. на Раздел I за сверяване на обобщените данни.

10. Документи, които се предоставят от ИАСАС за предоставяне на помощта:

10.1. заявление по образец за кандидатстване, генерирано от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК). В заявлението се декларира: земеделската култура/и, които ще са обект на сертифициране, IBAN сметка и декларация, че услугите няма да се предоставят на стопани, които не са регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г., които не са малки и средни предприятия по смисъла на чл. 2 в Приложение I от Регламент № 2022/2472 г. и които са предприятия в затруднено положение по смисъла на чл. 2, т. 14 на Регламент (ЕС) № 2022/2472г. Към заявлението се прилага информация с посочване на прогнозни разходи за календарната година за подпомаганите дейности по т. 4 на Раздел I от настоящите указания.

10.2. опис на регистрираните по Наредба № 3 от 1999 г. земеделски стопани, на които се предоставят услугите по т.4 от Раздел I;

10.3. междинен отчет. Представя се до 30 септември на текущата година, преди усвояване на втори транш на помощта;

10.4. окончателен отчет за действително предоставените услуги по т.4 на Раздел I. Преставя се до 5 декември на текущата година, преди усвояване на трети транш на помощта;

10.5. заверени копия на фактури с мокър печат, удостоверяващи действителния обем и стойността на услугите. Представят се заедно с отчета по т. 10.4. от настоящия Раздел, преди усвояване на трети транш на помощта.

II. ИЗПЛАЩАНЕ НА ПОМОЩТА

1. ДФ „Земеделие” подпомага регистрираните земеделски стопани за извършените услуги по т. 4, Раздел I от настоящите указания, като предоставя средствата за помощта на ИАСАС и на лицата действащи от името и под контрола на ИАСАС.

2. ДФ „Земеделие” и ИАСАС сключват договор за предоставяне на помощта на регистрираните земеделски стопани в два екземпляра.

3. Средствата за помощта се превеждат на три транша за една календарна година, за извършване на дейностите, посочени в т. 4 на Раздел I от настоящите указания.

Първи транш: до 30 май на текущата година - 50% от годишния размер на помощта.

Втори транш: до 30 октомври на текущата година – до 40%, съобразно прогнозна заявка от ИАСАС и представяне на междинен отчет.

Трети транш: до 15 декември на текущата година – окончателно разплащане, след представянето от ИАСАС на окончателен отчет за действително предоставените услуги по т. 4 на Раздел I от настоящите указания.

III. КОНТРОЛ И ОТГОВОРНОСТИ

1. ИАСАС представя на ДФ „Земеделие” в срок до:

- 30 септември на текущата година междинен отчет за извършените дейности по т. 4. Раздел I от настоящите указания и прогнозна заявка за размера на средствата по втория транш.

- 5 декември на текущата година ИАСАС представя окончателен отчет за извършените услуги, обект на подпомагане. Отчетът се придружава от документи (заверени копия на фактури с мокър печат), удостоверяващи действителния обем и стойността на услугите и документите по т. 8. на Раздел I от настоящите указания за сверяване на обобщените данни.

2. В случай, че изплатената през годината помощ, предоставена на регистрираните земеделски стопани чрез ИАСАС и лицата действащи от името и под контрола на ИАСАС, превишава стойността на действително предоставените на земеделските стопани услуги по т. 4 от Раздел I от настоящите указания, ИАСАС възстановява на ДФ „Земеделие“ неусвоената сума в петдневен срок от представянето на окончателния отчет.

3. При деклариране на неверни данни или при представяне на документи с невярно съдържание, вземането на Фонда става изискуемо и ИАСАС възстановява на Фонда получените средства по помощта, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

4. ДФ „Земеделие“ може по всяко време да изисква информация и документи от ИАСАС и от лицата действащи от името и под контрола на ИАСАС във връзка с доказването на извършените дейности по т. 4 от Раздел I от настоящите указания и правомерното използване на помощта.

5. Предоставените финансови средства по настоящата държавна помощ, имат характер на публично вземане. Принудително събиране на тези средства се осъществява от ДФ „Земеделие“ по реда на ЗПЗП, АПК и ДОПК.

IV. СРОКОВЕ НА ПОМОЩТА

1. Срок за кандидатстване и договаряне на средствата: **от 17 март до 31 март 2025 г.**
2. Срок за изплащане на средствата: **до 10 работни дни след окончателното сключване на договора от страна на ДФ „Земеделие“ (за първи транш) и след подаване на заявление (за втори и трети транш).**

V. СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. Помощта съгласно тази схема е вид държавна помощ, предоставена при условията на правото на Европейския съюз.

2. ИАСАС няма право да предоставя субсидирани услуги на земеделски стопани, които не са микро-, малки или средни предприятия по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2472.

3. ИАСАС няма право да предоставя субсидирани услуги на земеделски стопани, които са предприятия в затруднено положение по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2472.

4. Земеделски стопани, които са предприятия - обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, нямат право на помощта.

5. При спазване изискването за стимулиращ ефект (чл. 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/2472), работата по проекта или дейността, предмет на подпомагане с държавната помощ, не може да започне преди подаване на писмено заявление от ИАСАС до предоставящия орган - ДФЗ. Земеделските стопани подават заявление до ТЗ на ИАСАС или в централния офис.

6. Помощта се предоставя/изплаща на органа, отговарящ за мерките за контрол (ИАСАС). На земеделските стопани се предоставя в натура, посредством субсидирани услуги и не може да включва директни плащания. ИАСАС няма право да изисква от производителите на посевен и посадъчен материал да заплащат услугите по т. 4 на Раздел I, освен при повторно извършване на

тези услуги, поради непокриване от страна на семепроизводителя на минималните изисквания за качество на сертифицирания посевен материал.

7. Спецификата на крайния продукт, произведен по схемата за качество, следва да произтича от ясни задължения, с които се гарантира качеството на крайния продукт, което значително надхвърля пазарните стокови стандарти по отношение на общественото здраве, здравето на растенията или опазването на околната среда;

8. Схемата за качество за производство на качествени семена и посадъчен материал следва да е отворена за всички производители.

14. Схемата за качество включва задължителни спецификации за крайния продукт, като спазването на тези спецификации се удостоверява от ИАСАС.

9. Схемата за качество за производство на качествени семена и посадъчен материал следва да е прозрачна и да осигурява пълна проследимост на селскостопанските продукти.

10. Помощта не се предоставя за покриване на разходи за контрол, осъществяван от самия бенефициер, или когато законодателството на Съюза предвижда разходите за контрол да бъдат поети от производителите на селскостопански продукти.

11. Помощта е достъпна за всички отговарящи на критериите предприятия в съответната област въз основа на обективно определени условия.

12. Помощта не се прилага за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощ, която е пряко свързана с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи по износната дейност;

13. Предоставянето на помощ по схемата не може да е обвързано с условие за преференциално използване на местни продукти за сметка на вносни такива;

14. Не се предоставя помощ, която поради своето естество, поради придружаващите я условия или поради метода на нейното финансиране — води до неотделимо нарушение на законодателството на Съюза, по - специално:

а) помощи, чието предоставяне е свързано със задължението бенефициерът да използва местно произведени стоки или услуги;

б) помощи, които ограничават възможността бенефициерите да се възползват от резултатите от научноизследователска и развойна дейност и иновации в други държави членки;

15. Съгласно чл. 7, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/2472 сумите за Данък добавена стойност (ДДС) не следва да са допустими за помощ, освен в случаите, когато не се възстановяват съгласно националното законодателство, свързано с ДДС.

16. Земеделските стопани нямат право да ползват друго публично финансиране за заплащане на услугите по т. 4 от Раздел I. Когато земеделският стопанин кандидатства за друго идентично публично финансиране, той уведомява Фонда. Подпомагането по реда на тази схема се прекратява от датата на получаване на друго публично финансиране. Публично финансиране означава, както средства от държавния бюджет, така и средства от бюджета на Европейския съюз, независимо от органа, който ги предоставя.

17. Публикуване и информация

Във връзка изпълнение на изискванията на чл. 9 от Регламент (ЕС) 2022/2472 на уебсайта на Министерство на земеделието и храните се поддържа актуален списък на държавните помощи, съдържащ информация за видовете помощи, период на подпомагане, правно основание, цел, форма и интензитет на помощта, както и препращане към официалния уебсайт на Комисията, където са публикувани всички държавни помощи (обобщена информация, в случаите на помощи освободени от нотификация или решенията на ЕК относно съвместимостта с правилата за държавни помощи).

На уебсайта на предоставящия орган на държавни помощи в земеделието - Държавен фонд „Земеделие“ се публикуват указания за прилагане на всички държавни помощи в земеделието, попадащи в обхвата на груповото освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

При спазване изискването за прозрачност и публикуване на информацията, в съответствие с чл. 9, параграф 1, б. "в" от Регламент (ЕС) 2022/2472, на сайта на ДФ "Земеделие" се публикува

информация за всяка отпусната индивидуална помощ, надхвърляща 10 000 EUR за бенефициери, извършващи дейност в първичното селскостопанско производство

18. Наблюдение - съгласно чл. 13 от Регламент (ЕС) 2022/2472 в Министерство на земеделието и храните се съхранява официална документация и информация относно изпратените уведомления до Европейската комисия, решенията на ЕК за схемите за държавна помощ, помощите, попадащи в обхвата на групово освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

Подробните записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени в Регламент (ЕС) 2022/2472 се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата за помощ.

В ДФ "Земеделие" се съхраняват документите по Раздели II и III от настоящите указания за предоставяне на помощта.

19. В съответствие с чл. 10 от Закона за държавните помощи, ДФ "Земеделие" е администратор по отношение на прилагането и предоставянето на помощта.

За МЗХ

Заместник-министър: (П)

Иван Капитанов

За ДФ "Земеделие"

Изпълнителен директор: (П)

Ива Иванова